

Dat	Län	Kommun	Stift	Församling	Kyrkogård
2010-11-10	Skåne	Ängelholm	Lund	Strövelstorp	Strövelstorp
Inventerare	Fotograf	Original förvaras	Bilder år	Kvarter	Gravplats nr
Ingvar Nilsson	Ingvar Nilsson	Kyrkoarkiv	2013	5H	236-237

Översiktsbild	Detaljbild
	

Gravvårdstyp (t.ex stående, liggande, material)	Stående låg svart polerad sten. Ovanför inskriptionen ett försänkt kors.
Inskriptionstyp (t.ex försänkt, upphöjd, metallbokstäver)	Försänkt
Omgärdning (t.ex. sten, häck, staket)	Ingen
Ytmaterial (t.ex. sand, singel, stenplattor)	Gräsmatta
Växtmaterial (t.ex. träd, buskar)	Inget

Inskription (/ = radbrytning)	Mjölaren / Sven Olsson ^s / Wegeholm / Familjegrav /
Citat (/ = radbrytning) t.ex. psalm- el. bibelvers, med för aktuell tid relevant översättning	---

Porträtt / Speciella noteringar, Övrigt:

Återtagen (förverkad) gravrätt.

Följande är noterat i gravregistret:

Sven Olsson, födelseår ej noterat, död 1880-12-18, mjölnare, hemort Wegeholm.

Kjersti Svensson f Persdotter f. 1831-08-23 d. 1911-03-24, hemort Wegeholm Skoghus.

Karolina Svensson f. 1870-06-16 d. 1958-10-26, sömmerska, hemort Strövelstorp.

Se nästa sida för ytterligare upplysningar.

Mjölaren Sven Olsson var född 1832 i Vålinge. Han var gift med Kjersti Persdotter, född 1831 också i Vålinge. Sven Olsson arrenderade Wegeholms kvarn från 1860. Vattenkvarnen låg i dalgången av Vege å några hundra meter från Wegeholms slott. Där föddes familjens alla fyra barn: Johannes 1861, August 1864, Carl 1866 och så Karolina 1870, den 16 juni.

Möllaren Sven Olsson avled dagarna före julen 1880 i lungsot, den tidens benämning på tuberkulos. Dåvarande ägaren till Wegeholms gods, kammarherren Robert Gravenhorst Lövenstjerne, lät på nyåret modern och hennes fyra barn flytta in i en ”fyrkappa”, ett litet fyrkantigt hus med tillhörande mark alldeles i början av kyrkstigen mot Strövelstorp några hundra meter öster om möllan. Modern fick förtjäna familjens levebröd som mjölkerska på gården, och också pojkarna fick dra sitt strå till stacken genom arbete på godset. Carl som var näst yngst fick tjänst i godsets trädgårdsmästeri. Karolina, som bara var 10 år, hjälpte till i hemmet och trädgården vid huset. Fyrkappan var uppförd i tegel med korsvirke, ”sticketak” och med en kvarnsten som utvändigt trappa upp till halvdörrarna. Huset innehöll en förstuga, ett rum samt kök med spiskammare, och på gården fanns ett förrådshus med dass och ett vedskjul. Familjen höll sig inte med några djur men hade en välskött trädgård som i ett hörn innehöll vilda orkidéer. Den närmaste omgivningen var gles bokskog och betesmark med mycket vatten i marken. På våarna bildades stora dammar utanför huset, och strax intill flöt Vegeå.

Fastigheten hade i kyrkböckerna namnet Skoghus (ibland Skogshus). Här skulle Karolina komma att bo i ungefär 50 år. Idag finns här bara några buskar vinbär. Då fyrkappan revs i mitten av 1930-talet stoppade rivningsarbetarna ner skorstenen i brunnen. När Karolina fick höra det blev hon mycket upprörd och visade tydligt sina känslor, vilket inte skedde ofta. Att så radikalt fördärva brunnen som gett henne det goda dricksvattnet under så många år var en mycket ond handling.

Bröderna lämnade efterhand hemmet. Karolina stannade kvar hemma hos modern. August flyttade till tjänst i Ängelholm 1882 och senare till ny tjänst i Helsingborg. År 1887 återvände han till Wegeholm och arrenderade möllan där han föddes 23 år tidigare. Där gifte han sig 1888 med Selma Bengtsdotter från Vålinge och de stannade på möllan till hösten 1894. Äldste brodern Johannes gjorde först ”beväringsexercis” 1882 och emigrerade därefter till Amerika 1883, 22 år gammal. Han återvände till Skoghus 1887 och anställdes året efter som möllesven på Östra Kvarn i Barkåkra socken. Också Carl flyttade till Amerika 1891. Karolina bodde kvar hemma som ”Ihs piga”, d.v.s. som inhyses ungdom hos sin mor, ”Ihs mjölarenka, mjölkerska, skattefri”, i fyrkappan Skoghus.

”SY-LINA” ELLER ”LINA SÖMMERSKA”

Karolina Svensson var en tystlåten och tillbakadragen dam som alltid var noga med att hålla sig själv prydlig och proper. Hon har inte lämnat något stort livsverk efter sig, inte ens det egna namnet står på hennes gravsten.

I kyrkböckerna från 1908 anges Karolina som ”sömmerska”. Hon hade då börjat utöva sömmerskeyrket professionellt. Eftersom hon bott hemma hos sin mor hela tiden är det troligt att hon gått i sin mors lära. Det är troligtvis nu som hennes tillnamn ”Möllarens Lina” ändrades till ”Lina sömmerska” och ”Sy-Lina”. Just när hon etablerat sig som bygdens sömmerska avled modern 1911, 79 år gammal, i bukkräfta. Karolina som då var 41 år stod för första gången i sitt liv ensam. Hon bodde kvar i Skoghus och förtjänade sitt levebröd på sitt skickligt utövade hantverk. ”Lina sömmerska” fick efter hand ytterligare kunder i bygden.

Strax efter sekelskiftet hade en ny ägare till Wegeholm tillträtt. Det var ryttmästare Wilhelm von Geijer och hans hustru, riksgrevinnan Irma von Halwyll. De hade stora planer för säteriet och genomförde dem också. Wegeholm förändrades, förbättrades och förnyades på ett genomgripande sätt under 1900-talets första årtionden. Men för ”Lina sömmerska” märktes inte förändringarna. Hon bodde kvar hyresfritt i Skoghus. Hon fick sin ved huggen och framkörd till vedskjulet. Hon gick varje dag till mjölkkällaren i ladugården och hämtade sin ranson mjölk, också gratis. Det vanliga priset var annars 7 öre litern. I sin kundkrets kunde hon snart även räkna in riksgrevinnan på Borgen. Hon sydde oförtröttligt på sin fotdrivna symaskin, fick betalt i kontanter men också i natura, ägg, kött, potatis, frukt m.m. I sin trädgård odlade hon mest grönsaker, blommor och bär av olika slag. Skolbarnen som bodde längre ner längs kyrkstigen passerade hennes hus varje dag på väg till och från skolan. Margit, dotter till arrendatorn Fagerström på Ljunghus, tog med posten till Karolina på hemväg från skolan.

Lina var alltid putsad och prydlig, klädd i långkjol och blus, vänlig, försynt och tillbakadragen. Hon hade det gott ställt, var aldrig snål men sparsam. Hon umgicks med flera av säteriets familjer; skogvaktare Lindhart Bank, smeden Svante Svensson, borgfogden Hans Granlund, trädgårdsmästare Kaj Olsen m fl. Det var sed att ägarparet Geijer bjöd säteriets arbetsledare med familjer på julaftonsmiddag, och då var Lina medbjuden. I samband härmed utdelade ägarparet en julklapp till var och en, vanligtvis en penninggåva. Lina tillhörde och var en del av Wegeholm, inte genom att vara anställd på säteriet, men väl genom sitt sätt att vara och leva sitt liv där.

Så gick årtiondena. Skoghus, fyrkappan, krävde stora insatser för att kunna komma i beboeligt skick. Lina erbjöds ny bostad i ett nyrenoverat hus, trädgårdsmästarvillan. Denna och ett liknande hus hade ursprungligen byggts som magasin för spannmål. Teglet sades komma från det rivna kapellet i Utvälinge. Karolina flyttade från Skoghus omkring 1926-27 till en liten lägenhet om två rum en trappa upp i villan. På nedre botten och delvis även en trappa upp bodde trädgårdsmästaren Kaj Olsen och hans familj. På nedre botten bodde även trädgårdseleverna, som bl.a. hade till uppgift att sköta eldningen i villan. Här fortsatte "Sy-Lina" sin yrkesverksamhet. Hon närmade sig de 60 åren, såg och hörde bra och var vid god hälsa. Nu kunde hon för första gången arbeta vid elektriskt ljus och ha rinnande vatten. Detta var en väsentlig förbättring jämfört med standarden i Skoghus, som revs efter hennes avflyttning. Det är sannolikt att hon i likhet med sin mor, som var "donationist", bodde hyresfritt på Wegeholm.

Linus umgänge var sparsamt. Ganska ofta var hon tillsammans med trädgårdsmästaren och hans familj. Hon gladdes mycket över stunderna med deras barn, bröderna Lennart och Arne. I stället för att kalla henne för "fröken Svensson" fick det bli "Fenne". Hennes släkt, främst brorsbarnen, hälsade på då och då. I övrigt var det kalas ibland hos smedmästaren, skogvaktaren och borgfogden. Karolina fortsatte att föra ett stilla liv, dominerat av hennes yrke. Hon hade skaffat radio och var mycket förtjust i Sigge Fürsts radioprogram "Frukostklubben". Hon lyssnade också till högmässan i radio på söndagarna. Hon prenumererade på dagstidning och Allers Familjjournal samt ett antal modetidningar och var allmänt orienterad om livet utanför säteriet. Dessutom spelade hon dragspel och sjöng till, mest skillingtryck och visor.

I mitten på 1930-talet hade också det andra spannmålmagasinet, det som låg närmast vägen mot Erikslund, renoverats till bostäder, bl.a. för trädgårdsmästaren. Men Karolina bodde kvar i den nedre villan och arbetade där träget ända in på 1940-talets första år, då hon blivit över 70 år och fick skaffa läsglasögon.

Frisk och pigg, 86 år gammal, lämnade Karolina hösten 1956 det Wegeholm, där hon bott hela sitt liv. Hon flyttade till Nybrogatan 5 i Ängelholm, mitt i sta'n, och bosatte sig i en villa som låg där idag Tåstrupsgatan mynnar ut i Nybrogatan. Fastigheten ägdes av hennes bror Augusts dotter, Ester Svensson, som drev en modistaffär på Storgatan 64, ett stenkast från bostaden. I villan bodde dessutom Ester Svenssons mor, Selma Svensson, svägerska till Karolina och fyra år äldre än hon. Där bodde också en bror till Ester Svensson, artisten och målaren Erik Anton Svensson. Det hela blev tydligen inte vad Karolina förväntat sig, eftersom hon när våren kom påföljande år, i mars 1957, återvände till Strövelstorps socken och flyttade in på ålderdomshemmet på Bankvägen. Hon var vid god vigör, pigg och lika välklädd och proper som någonsin tidigare. Sin 88-års födelsedag firade hon i midsommartid 1958 med ett kalas i ålderdomshemmets trädgård. Gästerna utgjordes av delar av det ursprungliga umgänget från tiden på Wegeholm. Dragspelet kom fram och Karolina spelade och sjöng, till synes orörd av tiden.

Några månader senare, den 26 oktober 1958, avled Karolina av åderförkalkning på ålderdomshemmet i Strövelstorp. Hon begravdes den 31 oktober vid sidan av sina föräldrar på Strövelstorps kyrkogård. På gravstenen står inte ens hennes namn, endast "Mjölaren Sven Olsson Wegeholm Familjegrav".

Källa: Bengt Ekström *Mest från S Åsbo*

Bilder på Sy-Lina på nästa sida.

Bilden visar "Sy-Lina", Karolina Svensson, på trappan till den gamla trädgårdsmästarebostaden på Vegeholm. Mot hennes knä lutar sig en av trädgårdsmästarens pojkar.
Bild 1957.

Sy Lina spelade gärna då och då på sitt dragspel. Här sitter hon utanför ålderdomshemmet på Bankvägen i Strövelstorp vid midsommartid 1958, då hon firade sin 88-årsdag med sång och spel för gästerna.